
Podaż pracy w długim okresie a stabilność systemu ubezpieczenia społecznego

Paweł (Andrzej) Strzelecki
Narodowy Bank Polski
Instytut Statystyki i Demografii, SGH

Seminarium Zakładu Ubezpieczeń Społecznych:
„Rynek pracy a ubezpieczenie społeczne”
Warszawa 28.11.2012

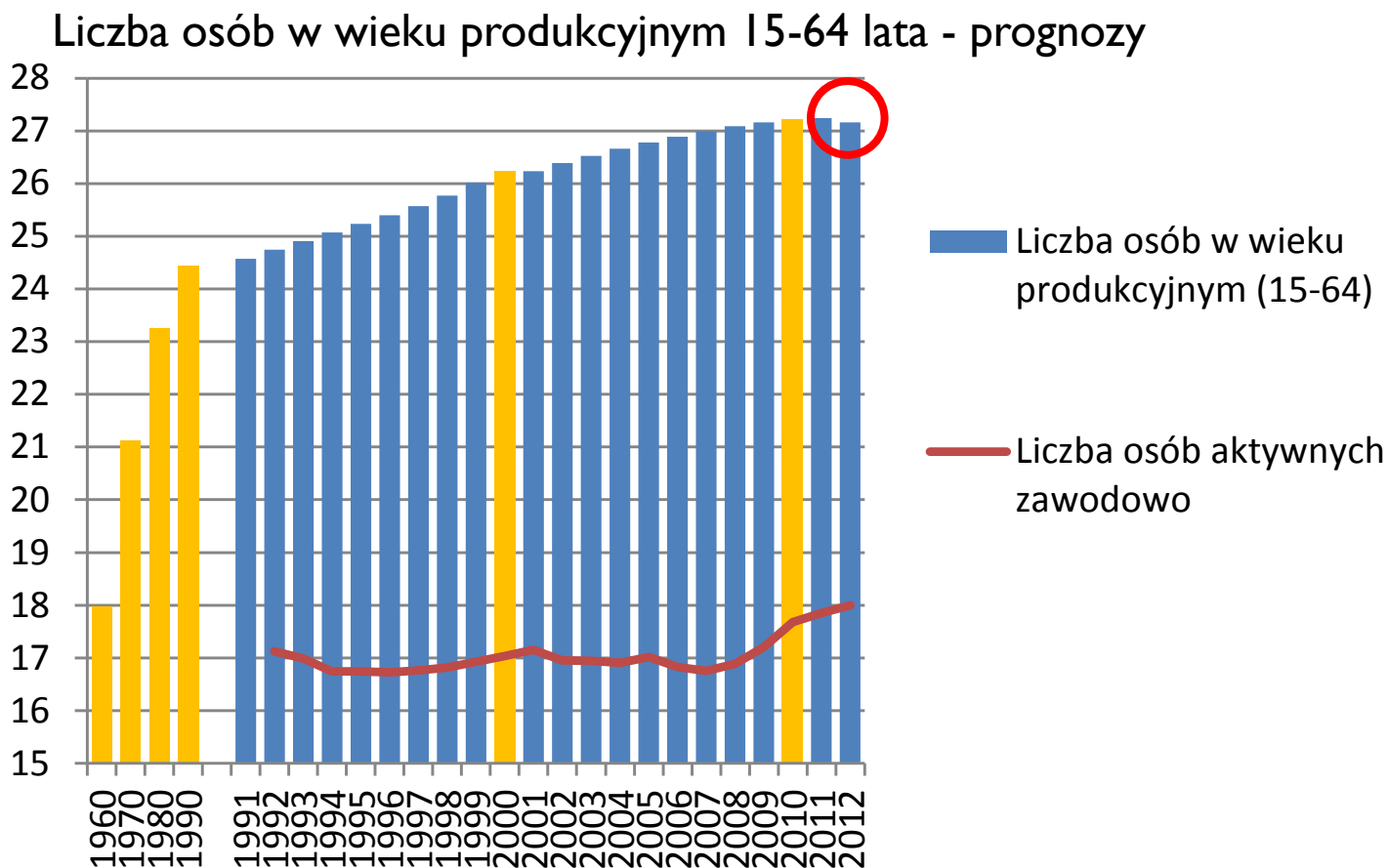
Plan prezentacji

1. Rynek pracy w przyszłości - projekcje demograficzne i założenia Komisji Europejskiej (2011)
2. Założenia dotyczące przyszłości rynku pracy a stabilność ubezpieczenia społecznego
3. Czy można powstrzymać spadek podaży pracy w przyszłości – wyniki symulacji potencjalnych efektów polityk: Prorodzinnej, Imigracyjnej, Aktywizacji zawodowej, Podnoszenia wieku emerytalnego

I. Rynek pracy w przyszłości

Osoby w wieku produkcyjnym, aktywność zawodowa, rolnictwo a reszta gospodarki

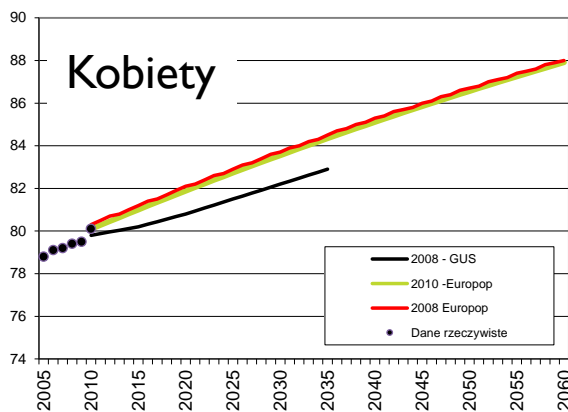
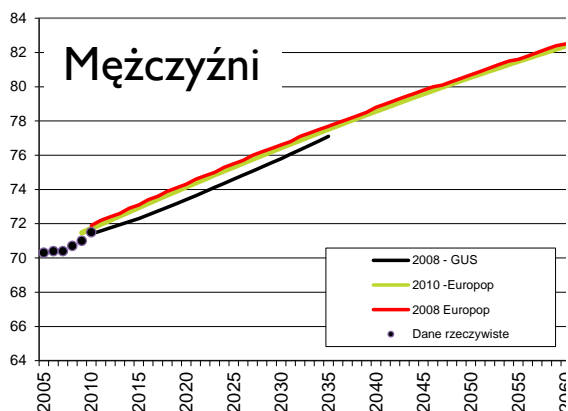
1.1 Polska w momencie przełomu – rok 2012

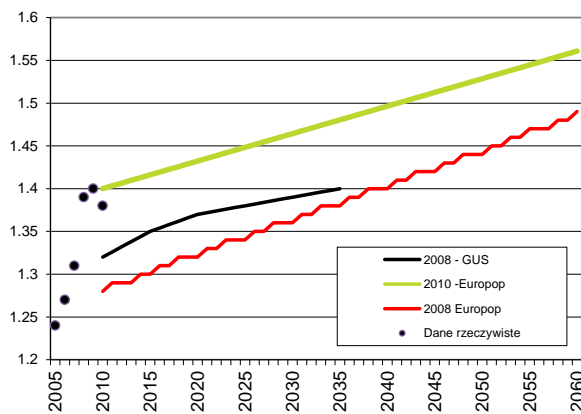
Źródło: Obliczenia własne na podstawie prognozy EUROSTAT 2011 oraz danych GUS (z przeszłości)

1.1 Założenia prognoz podaży pracy

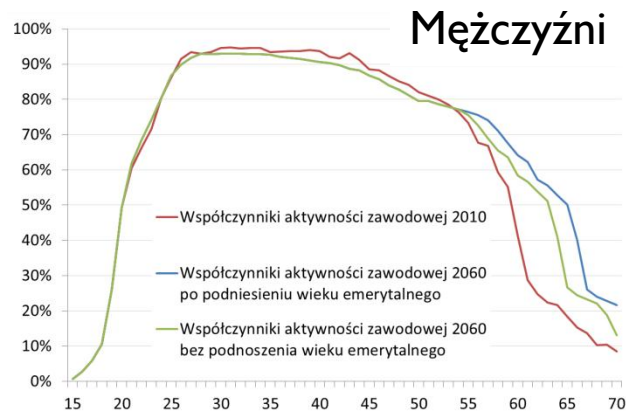
Oczekiwane trwanie życia

TFR - dzietność

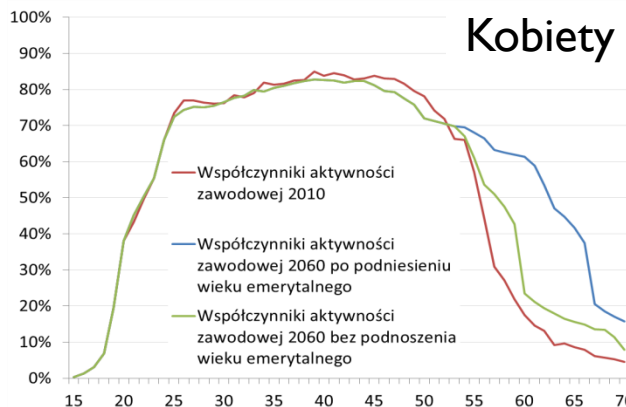
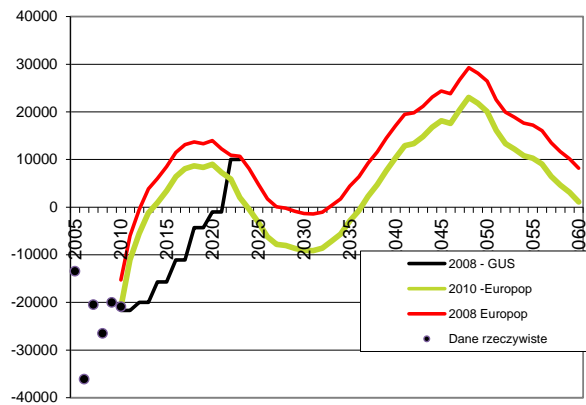

Współczynniki aktywności zaw.

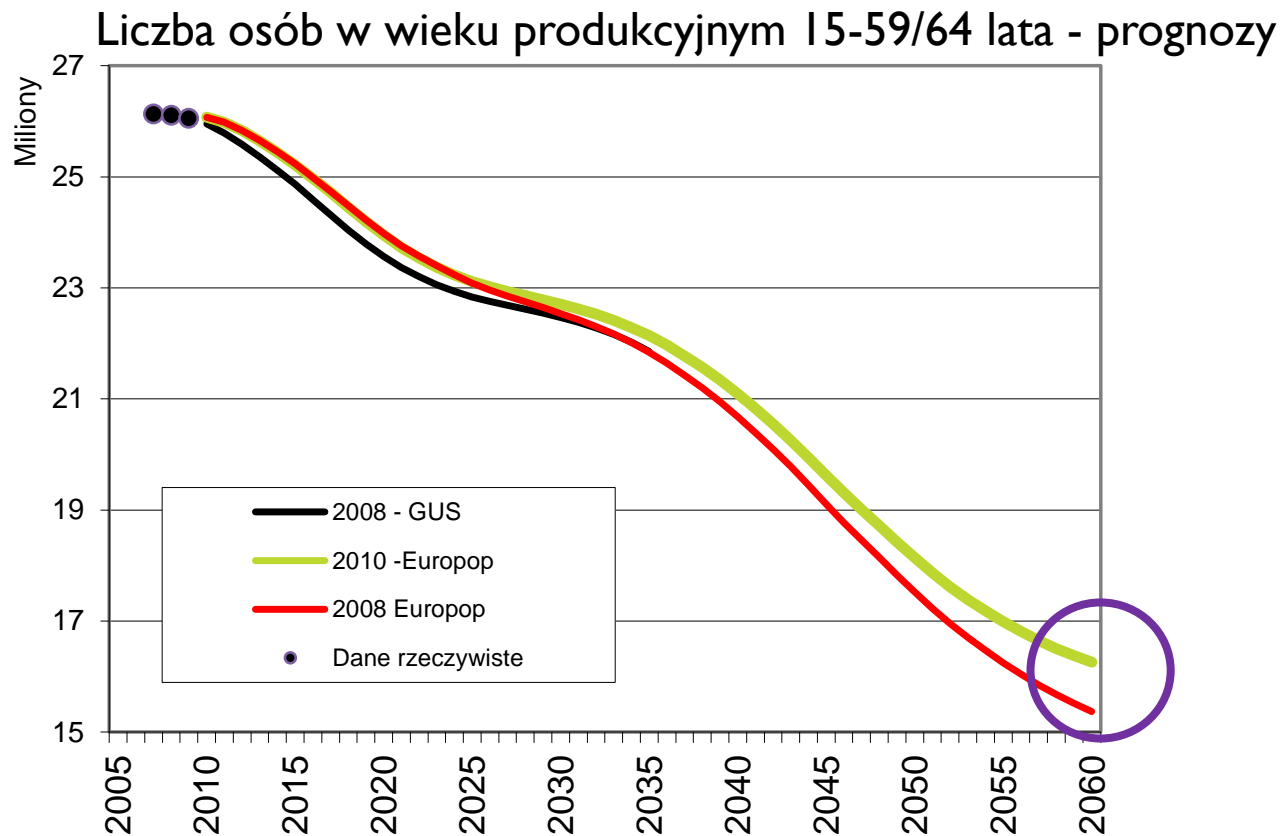

Źródło: EUROSTAT, GUS

Migracje

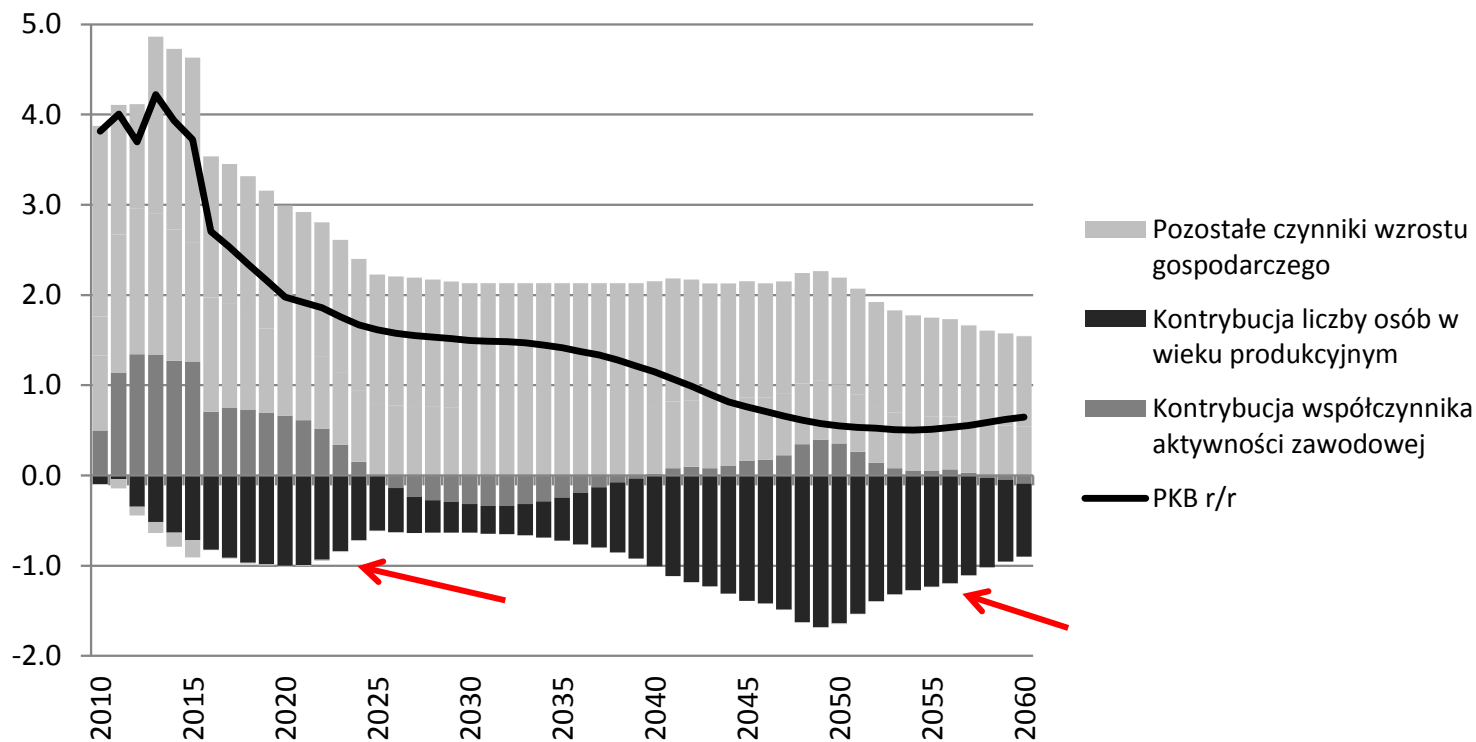
1.3 Liczba osób w wieku produkcyjnym i podaż pracy

Źródło: Obliczenia własne na podstawie prognoz EUROSTAT i GUS

1.4 Podaż pracy a gospodarka w przyszłości

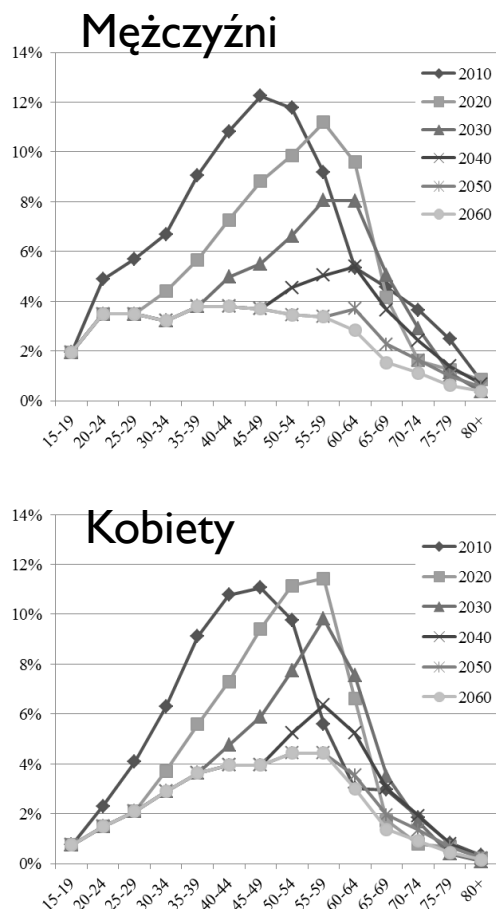
► Długoterminowa projekcja tempa wzrostu PKB (r/r w %) – dekompozycja na składniki wzrostu (w pp.)

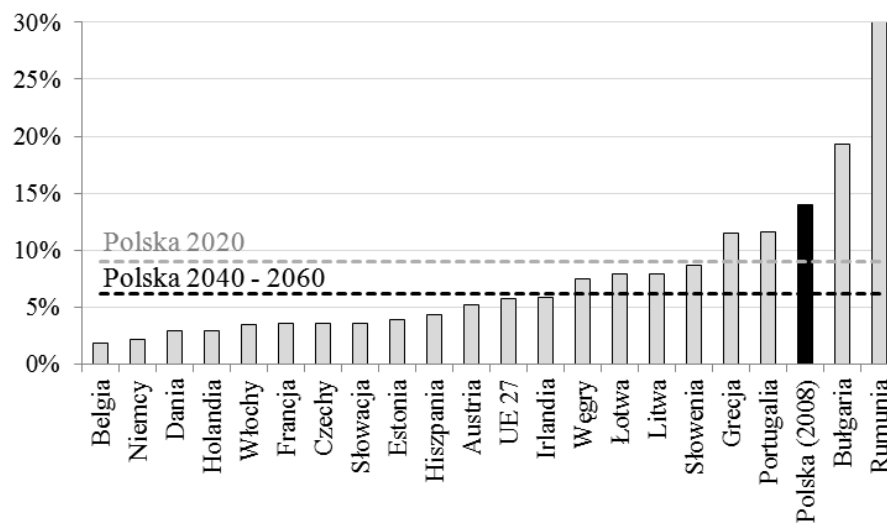
Źródło: Obliczenia własne na podstawie prognozy Komisji Europejskiej - Raport *Working Group on Ageing 2012*

1.5 Pracujący w rolnictwie

Odsetki pracujących w rolnictwie w populacji wg wieku i płci:

Odsetek osób pracujących w rolnictwie: Długoterminowa projekcja dla Polski a dane dla krajów UE w 2010 roku

Źródło: Strzelecki(2012) (Roczniki KAE SGH)

2. Znaczenie dla stabilności ubezpieczenia społecznego

Wnioski z projekcji emerytur AWG 2012: ZUS+KRUS+”Mundurowe”

2.1 Scenariusze AWG – rynek pracy

Scenariusze dotyczące rynku pracy:

BASELINE – prognoza demograficzna EUROSTAT + założenia KE

HLPR – Wzrost produktywności pracy i wynagrodzeń wyższy o 1 pp.

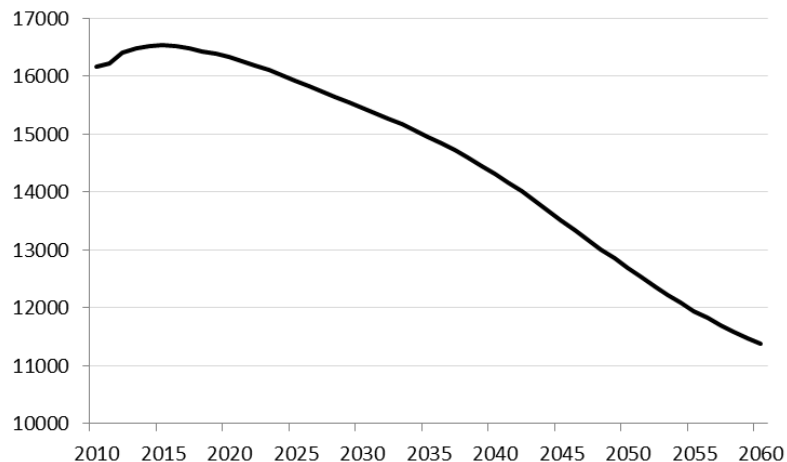
LLPR – Wzrost produktywności pracy i wynagrodzeń niższy o 1 pp.

HER - Wskaźnik zatrudnienia ogółem wyższy o 1 pp.

HOER - Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 50+ wyższy o 5 pp.

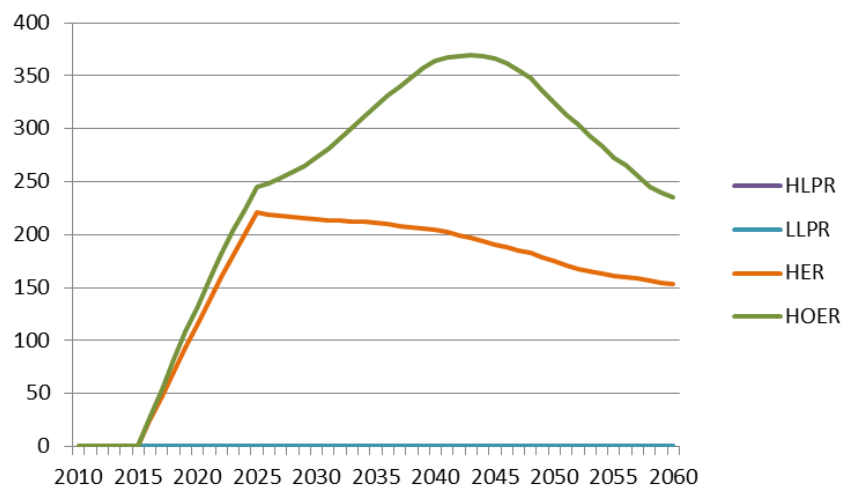
2.2 Efekty dla liczby osób składujących

Liczba osób (w tys.) płacących składki ZUS i KRUS
scenariusz BASELINE

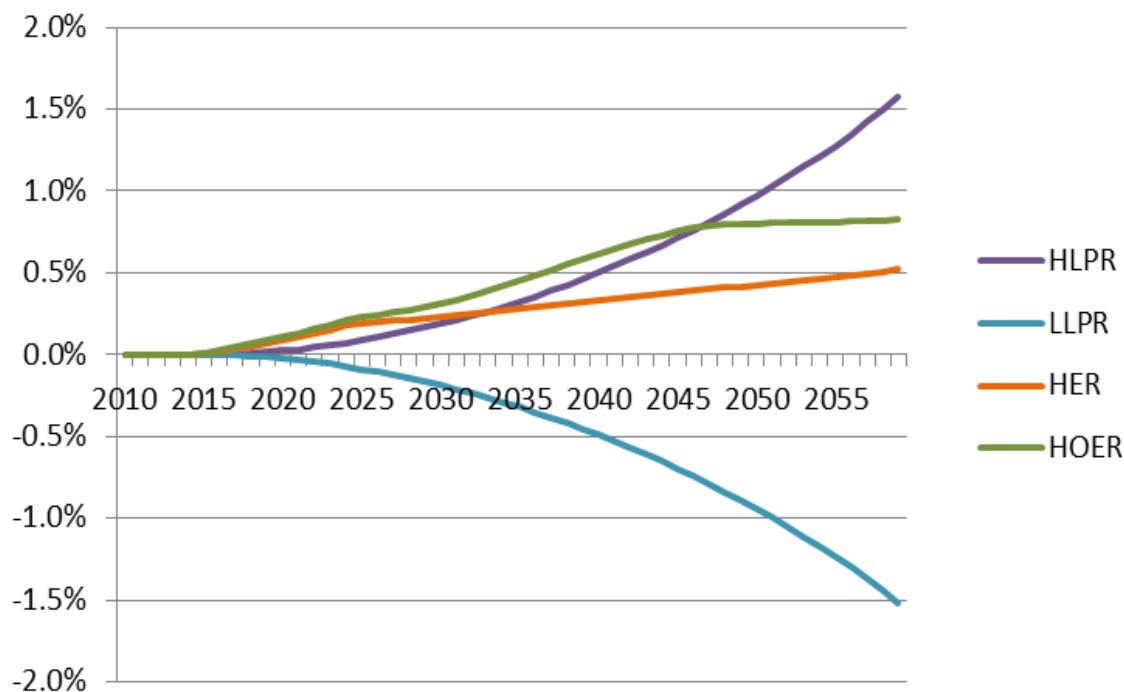
Źródło: Obliczenia ZUS, obliczenia własne
na potrzeby AWG

Różnice (w tys.) pomiędzy scenariuszami
a scenariuszem BASELINE

2.3 Efekty dla sumy składek

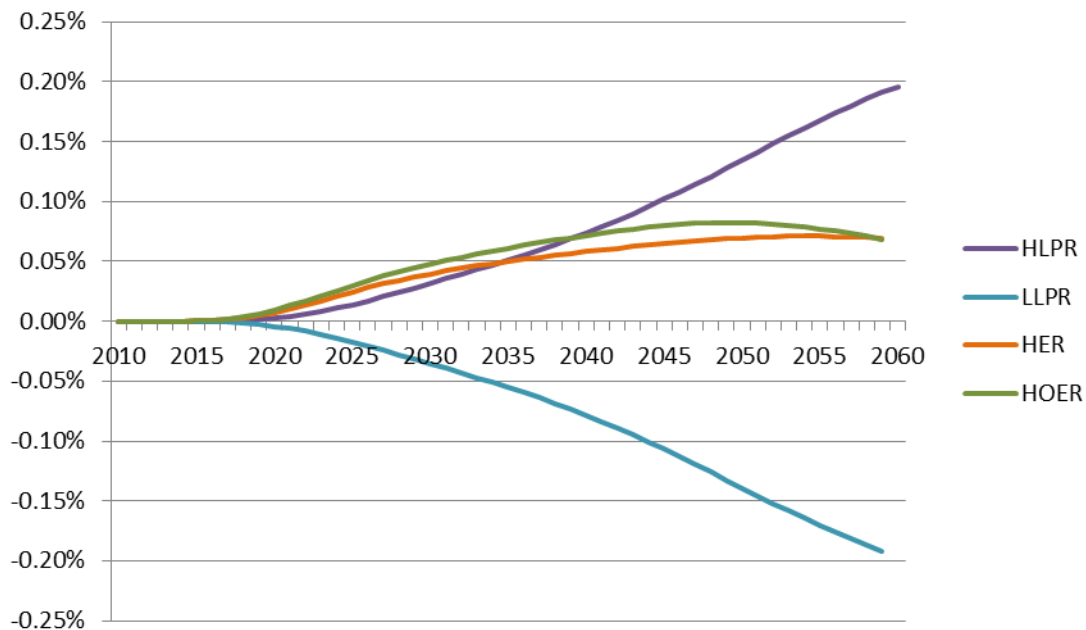
Różnice (w % PKB z 2010 roku) pomiędzy scenariuszami a scenariuszem BASELINE

Źródło: Obliczenia ZUS, obliczenia własne na potrzeby AWG

2.4 Efekt dla salda (składki – wydatki)

Wpływ na całkowite saldo wpływów/wydatków (ZUS+KRUS+"Mundurowe") emerytalnych (w % bieżącego PKB) w porównaniu ze scenariuszem BASELINE

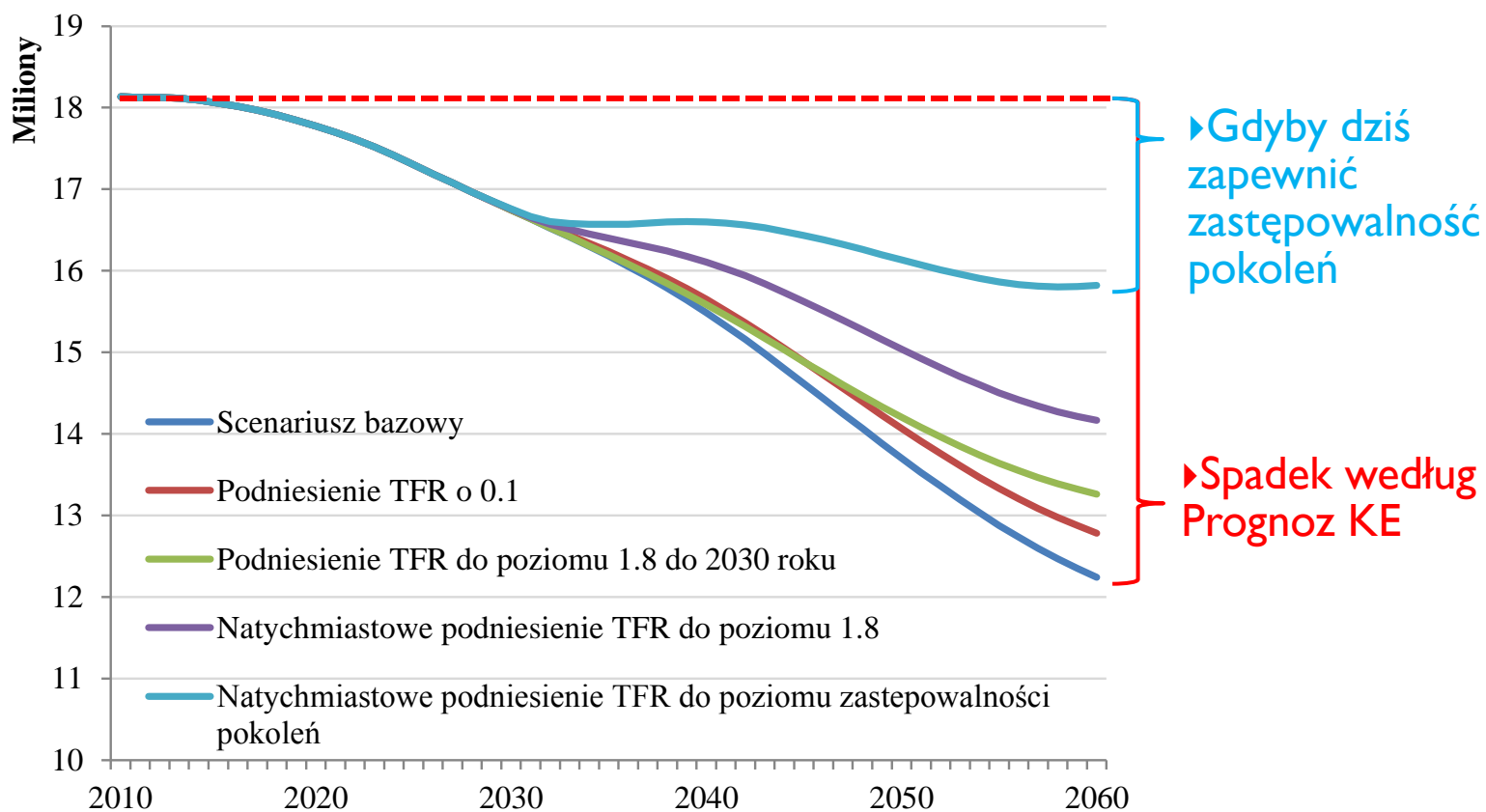
Źródło: Obliczenia ZUS, obliczenia własne na potrzeby AWG

3. Powstrzymanie spadku podaży pracy?

Wyniki symulacji zmian podaży pracy w zależności od różnych scenariuszy

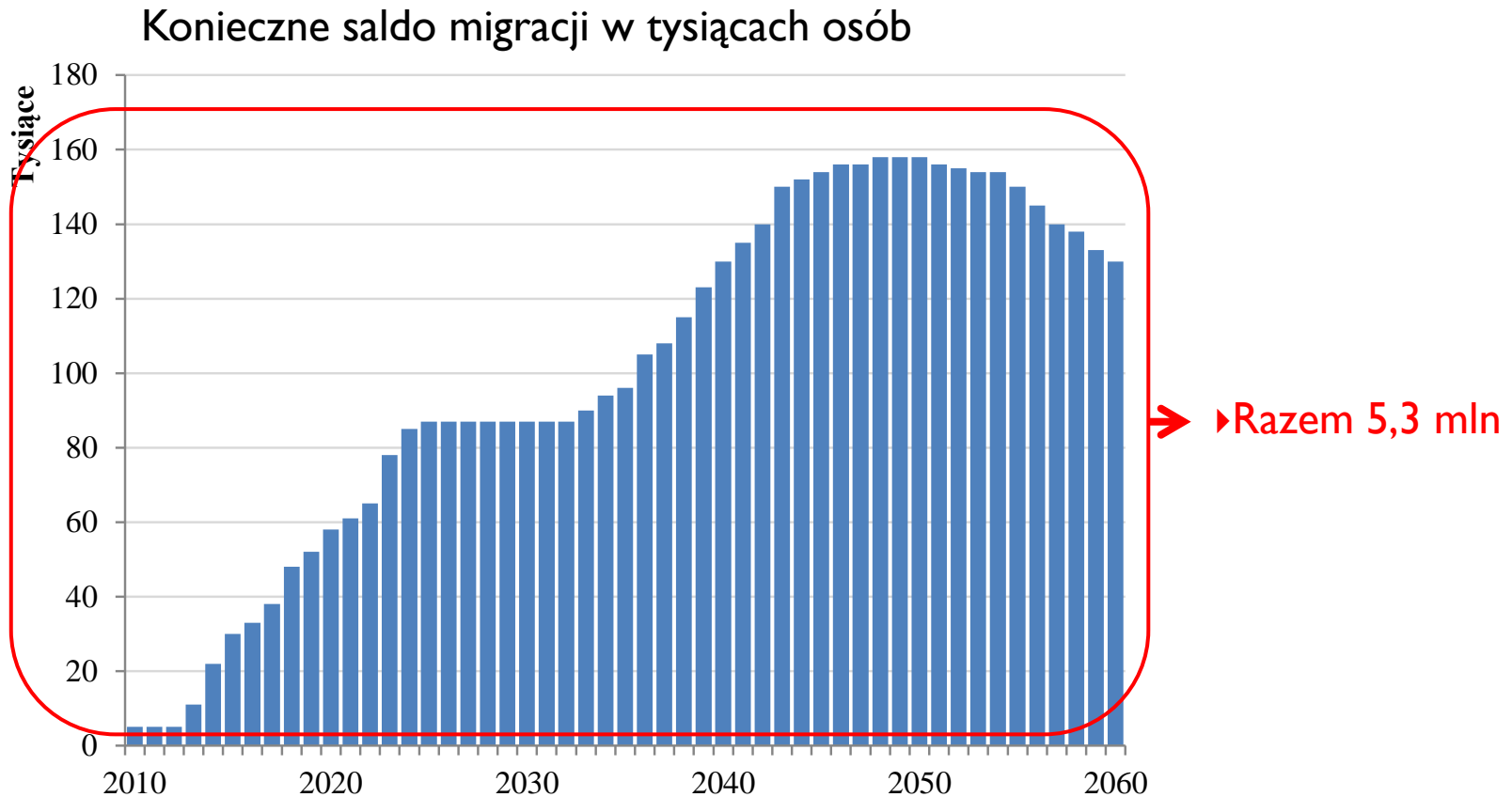
3.1. Symulacje – różne scenariusze dzietności

Liczba osób aktywnych zawodowo (według BAEL) – symulacje

Źródło: Strzelecki(2012) ISiD WP nr 24

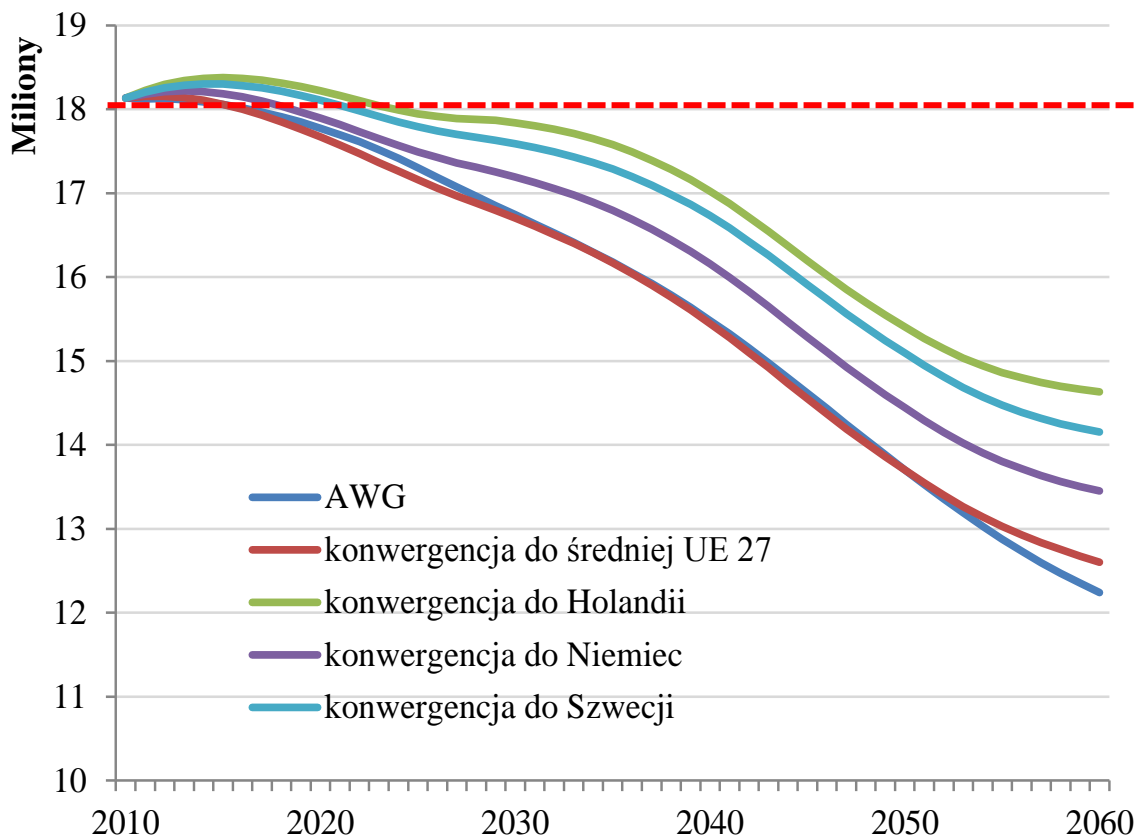
3.2. Symulacja – migracja zastępcza konieczna do stabilizacji aktywnych zawodowo

Źródło: Strzelecki(2012) ISiD WP nr 24

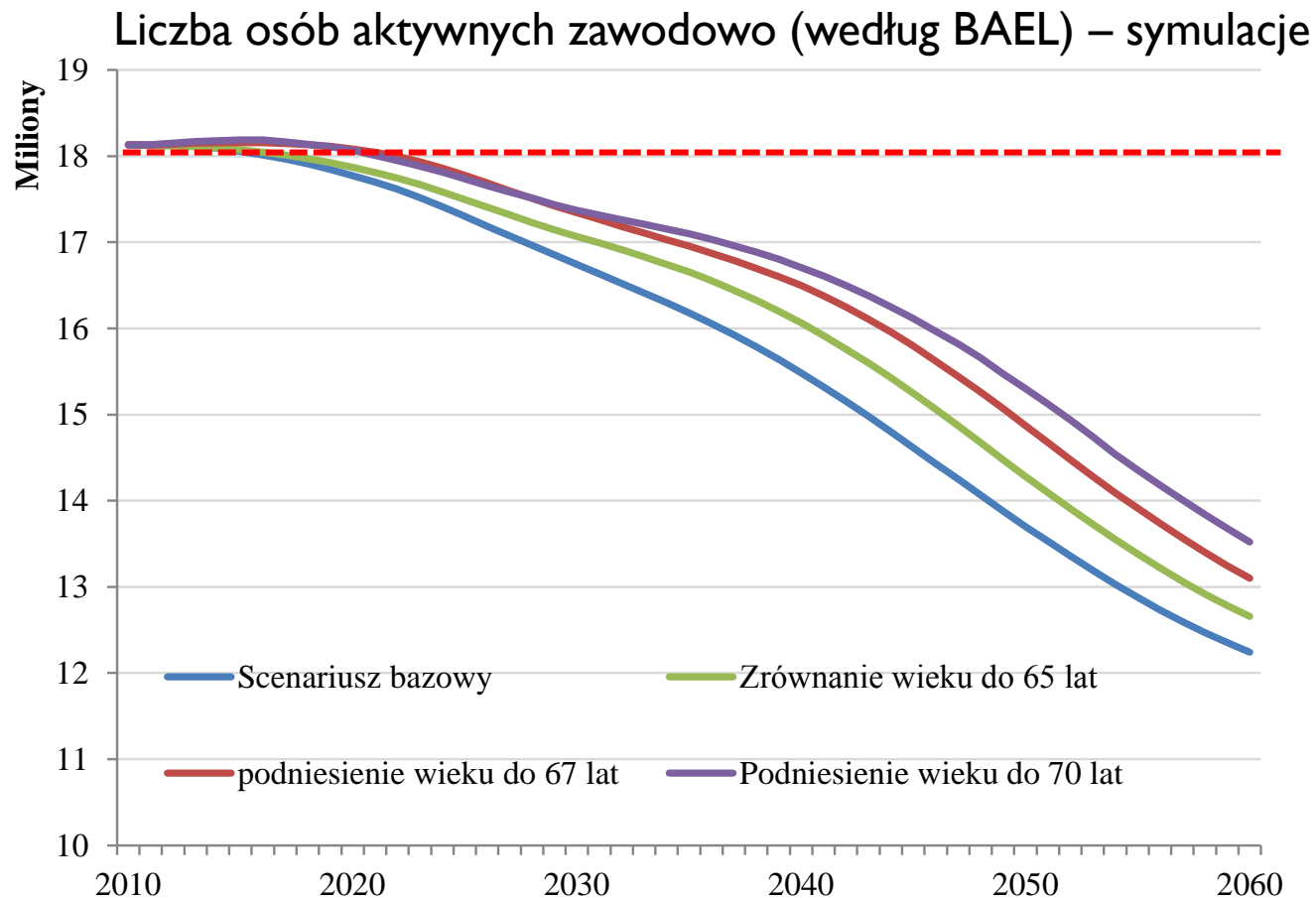
3.3. Symulacje – wzrost aktywności zawodowej

Liczba osób aktywnych zawodowo – symulacje przy założeniu konwergencji profili aktywności według wieku do obecnie występujących w wybranych krajach

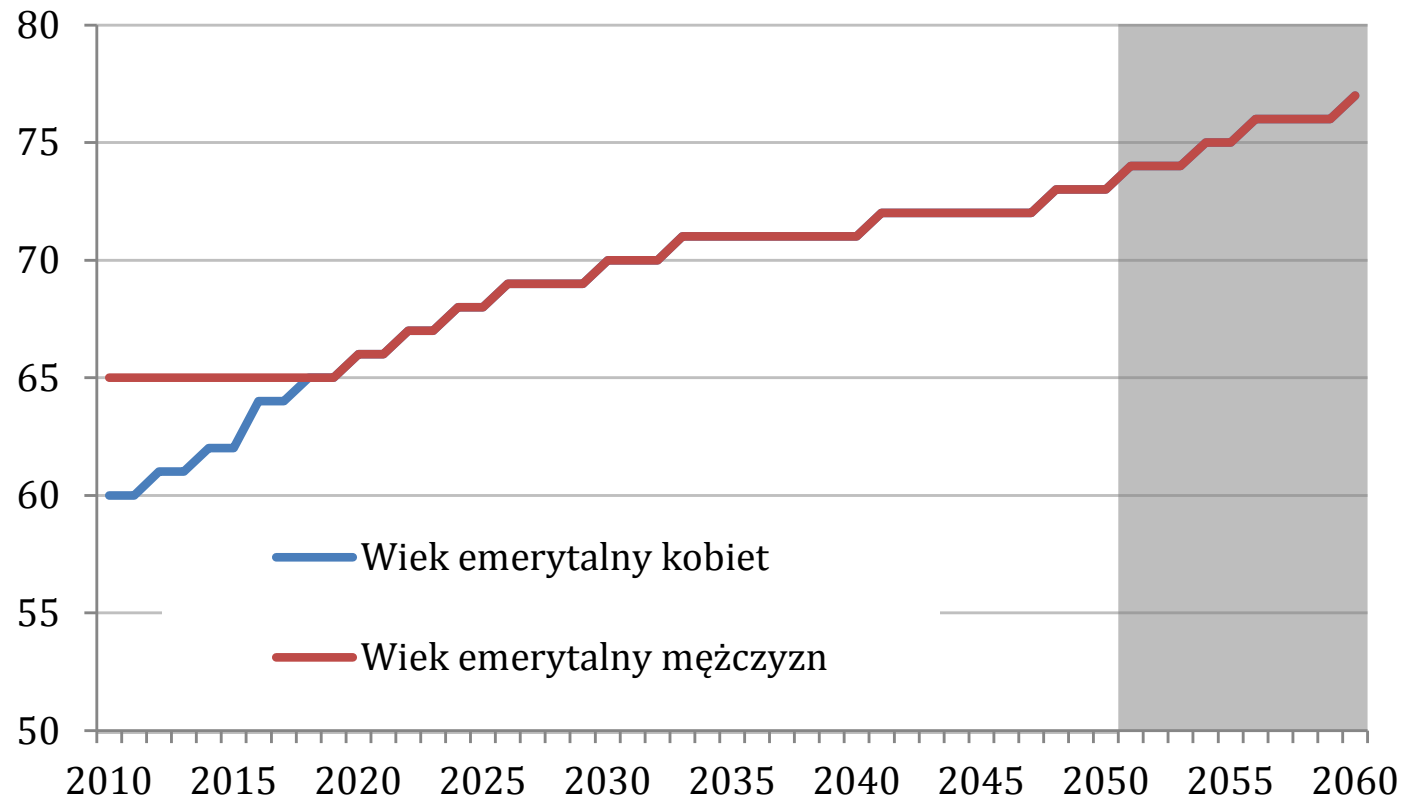
Źródło: Strzelecki(2012) ISiD WP nr 24

3.4. Symulacje – wiek emerytalny

Źródło: Strzelecki(2012) ISiD WP nr 24

3.5. Symulacje – wiek emerytalny konieczny do stabilizacji liczby osób w wieku produkcyjnym

Źródło: Strzelecki(2012) ISiD WP nr 24

3.6. Podsumowanie scenariuszy

	2010	2020	2030	2040	2050	2060
Podaż pracy w mln według scenariusza bazowego (projekcja Komisji Europejskiej)						
BASE podaż pracy	18.1	17.8	16.7	15.3	13.7	12.2
BASE zmiany do 2010 roku	0.0	-0.3	-1.4	-2.8	-4.4	-5.9
Skala imigracji potrzebna do utrzymania podaży pracy na stałym poziomie						
MIG_ZASTE (w tys. rocznie)	5	58	87	130	158	130
Różnice pomiędzy wynikami scenariuszy a symulacją projekcji bazowej w mln.						
TFR_+0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	0.4	0.5
TFR_1.8_2030	0.0	0.0	0.0	0.1	0.5	1.0
TFR_1.8_2012	0.0	0.0	0.0	0.6	1.3	1.9
TFR_2.1_2012	0.0	0.0	0.0	1.1	2.4	3.6
WIEK_65	0.0	0.1	0.3	0.6	0.6	0.4
WIEK_67	0.0	0.3	0.6	1.0	1.2	0.9
WIEK_70	0.0	0.3	0.6	1.2	1.6	1.3
WAZ_Holandia	0.0	0.4	1.1	1.5	1.7	2.4
WAZ_Niemcy	0.0	0.1	0.4	0.7	0.7	1.2
WAZ_Szwecja	0.0	0.3	0.8	1.2	1.4	1.9

Źródło: Strzelecki(2012) ISiD WP nr 24

Dziękuję za uwagę!

Email: strzeleckip@gmail.com